

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Pardubice

Inspekční zpráva

Dům dětí a mládeže Přelouč, okres Pardubice

Veverkova 752, 535 01 Přelouč

Identifikátor: 600 096 661

Termín konání orientační inspekce: 20. - 21. března 2001

Čj.	102-199/01-4032
Signatura	oj2lu102

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Dům dětí a mládeže Přelouč (dále jen DDM) je zřizován městem Přelouč. Od roku 1992 je zřízen jako právní subjekt s příspěvkovou formou hospodaření. Pro činnost má k dispozici obecní budovu (dvoupodlažní vilu) a přilehlou pozemkovou parcelu (zahradu). V dokumentaci DDM chybí aktuální zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení (poslední je z 26. března 1996).

HODNOCENÍ NABÍDKY A REALIZACE VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Nabídka výchovně vzdělávací činnosti

Nabídka obsahuje výčet zájmových útvarů, příležitostných akcí a prázdninové činnosti. Plánované i nabízené aktivity jsou relativně stálé a ročně se opakující. Vycházejí již z překonaného zúženého pojetí středisek pro volný čas s hlavním zaměřením na pravidelnou zájmovou činnost v kroužcích. Nabídka pravidelné činnosti je obsahem vkusně upraveného náborového letáku, který poskytuje všechny pro veřejnost potřebné informace o zájmových kroužcích a všeobecné informace o DDM.

Hlavní cílovou skupinou účastníků činnosti DDM jsou žáci 1. stupně ZŠ. Nabídka pravidelné zájmové činnosti není orientována na skupinu dětí a mládež puberty a prepuberty, výjimku tvoří ZÚ modelářů a především rybářů. Dle propagačního letáku nabízí DDM pouze 2 ZÚ s věkovým určením nad 15 let (programování a paličkování).

Příležitostná činnost je nabízena průběžně prostřednictvím letáků a plakátků i osobním šířením členy kroužků i interními pracovníky DDM. Jedná se převážně o tradiční akce, řada z nich má celoměstský charakter.

Nabídka prázdninové činnosti je rozvrstvena do hlavních i vedlejších prázdnin. Těžiště tvoří tábory o letních prázdninách a akce příležitostného charakteru situované do termínu jarních prázdnin.

Nabídka ostatních aktivit je nedostatečná. Vedení DDM nehledá příčiny tohoto stavu, současnou situaci dostatečně neanalyzuje.

K přímé činnosti je v budově určeno 8 místností, využívané převážně pravidelnou činností. Pouze 2 z nich (víceúčelový sál a pracovna estetiky) jsou využity 5 dnů v týdnu, jedna učebna 4 dny v týdnu. Průměrné denní využití činí cca 3 hodiny. Jednoúčelově vybavené místnosti pro modeláře jsou využity neefektivně - pouze 1,5 resp. 4 hodiny týdně. Relativně rozlehlá zahrada DDM je nadále nevyužívána.

Patnáct zájmových útvarů organizuje DDM v mimo své prostory - v tělocvičnách a na hřišti základních škol a Sokola v Přelouči, dále v okolních obcích Mokošíně a Semíně. Pro příležitostnou činnost je využíván i největší městský sál Záložny. DDM nemá vlastní táborovou základnu.

Účastnické poplatky za zájmovou činnost pravidelnou jsou stanoveny pro děti v pásmu od 50 do 400 Kč za rok. Vyšší ceny jsou pro kurzy určené dospělým (500 – 1000 Kč) – paličkování, jazyková výuka, programování. Poplatky na činnost příležitostnou a prázdninovou jsou stanovovány tak, aby pokryly náklady.

DDM spolupracuje na základě neformálních dohodů příležitostně s dalšími místními subjekty (školami, kulturním zařízením apod.) v tradičních aktivitách. Osobou ředitele je napojen DDM na komisi pro výchovu a vzdělávání MěÚ.

Cílená aktivita směřovaná do oblasti prevence sociálně patologických jevů nebo k marginálním skupinám není nabízena.

Nabídka DDM je tradiční, není výrazně inovována a nejsou hledány nové aktivity. Oproti poslední inspekci je poněkud pestřejší a vyhraněnější v oblasti pravidelné a prázdninové činnosti. Byť nabídka má některá citelně slabá místa - s ohledem na vyhlášku nejsou nabízeny zejména spontánních aktivity - zřizovatel stávající stav plánu i realizace akceptuje. Nabídka je hodnocena jako průměrná.

Pravidelná zájmová činnost

Věková skladba pravidelné zájmové činnosti není nadále optimální. Oproti roku 1998, kdy byla provedena poslední inspekce, dochází k dalšímu posunu činnosti k předškolním dětem a jejich rodičům. Členové těchto kroužků tvoří téměř čtvrtinu všech členů. Podíl účastníků ve věku prepuberty a puberty nadále klesá.

Dle deníků zájmových útvarů pracujících v DDM (do přehledu není zahrnuto 15 deníků kroužků pracujících v základních školách okolních obcí) je posun ve věkové skladbě následující:

věková skupina	% členů v r. 1998	% členů v r. 2001
předškolní děti	4,0	10,0
žáci I. stupně ZŠ	63,0	48,0
žáci II. stupně ZŠ	29,0	19,0
účastníci starší 15 let	4,0	23,0 (z toho rodiče 14%)
Celkem	100,0	100,0

Dle předloženého seznamu 69 ZÚ je 16 kroužků výtvarných a rukodělných, 9 zaměřených na výuku hry na hudební nástroj (flétna, kytara), 10 tělovýchovných, 9 přírodovědných (z toho 7 rybářských), 7 výuka jazyků (němčina, angličtina), 5 na práci s PC, 5 útvarů zaměřených na činnost předškolních dětí s rodiči, 2 modelářské a 6 ostatních. Kapacita kroužků je z větší části naplněna, dle předložených deníků je v útvaru průměrný počet členů 10,3. Nejpočetnější jsou útvary rodičů s dětmi (přes 20 členů) a rybářské kroužky (průměr 19 členů). Průběžný dodatečný nábor do neobsazených kroužků prováděn není.

Činnost ZÚ byla zahájena 2. října 2000. Podle Výkazu o činnosti střediska pro volný čas dětí a mládeže k 31. říjnu 2000 (dále Výkaz) bylo zapsáno 674 účastníků, z toho 610 do 15 let. Na vedení kroužků se podílejí interní, externí i dobrovolní pracovníci. Z hospitací v kroužcích probíhajících ve dnech inspekce je patrné, že se jedná o zkušené vedoucí buď s pedagogickou průpravou nebo spontánním entuziasmem pro práci s dětmi. Činnosti byly řádně a svědomitě připraveny, na některých přípravách se podílely děti samy (vaření). Ve všech zájmových útvarech byla sledována příjemná volnočasová atmosféra rozvíjející komunikaci s přirozenými sociálními vztahy mezi dětmi a vedoucími i dětmi navzájem, odlišná od běžné atmosféry ve škole. Zjevný je trend k dlouhodobému návyku využívání volného času (rybáři, paličkování, flétny) výjimečně s možností vlivu na budoucí profesionální orientaci (vaření, modelářství). Svědčí o tom m.j. i vysoká průměrná účast na schůzkách v mnohdy heterogenně sestavených dětských kolektivech.

Činnost navštívených zájmových útvarů byla v souladu se stručnými plány, zapsanými v denících. Ty jsou vedeny řádně a úplně. Namátková kontrola ukázala, že počty zapsaných dětí souhlasí s počty přihlášek a vybranými příspěvky na činnost. Účastníci byli v úvodu roku podle zápisů poučeni o bezpečnosti a hygieně práce. V roce 1999 provedl školský úřad

kontrolu výkaznictví v návaznosti na počet zapsaných dětí v zájmových útvarech a nekonstatoval závady.

Materiální zajištění činnosti je spíše zastaralé, s nevýraznou inovací. V současné době je však hardwarově i softwarově modernizována počítačová učebna. Dle sdělení p. ředitele je v koncepčních záměrech také modernizace podkrovních jednoúčelově zařízených místností. V některých klubovnách je zřejmá snaha o vytvoření účelného prostředí. Některé další pracovny a učebny jsou však vybaveny přemírou zastaralého nábytku nebo nepoužívaných pomůcek na úkor prostoru pro vlastní činnost. Velký podíl na vybavení materiálem mají osobní kontakty pracovníků DDM při jeho zajišťování.

Vlastní pedagogická činnost při stávající struktuře účastníků je velmi dobrá. Celkově je pravidelná činnost hodnocena jako průměrná.

Příležitostná zájmová činnost

Podle vnitřní pedagogické dokumentace DDM uspořádal ke dni inspekce 14 příležitostných akcí převážně určených pro širokou veřejnost, podílejících se na kulturní nabídce ve městě - např. karneval, vánoční a mikulášské besídky, vánoční výstavu, drakiádu, šachové turnaje, průvod masek ap. Z porovnání plánů je patrné, že většina příležitostných akcí je rok co rok opakována, ale také akceptována. Při porovnání výkazů za období od poslední inspekce dochází ke kolísání počtu akcí. Tato čísla, stejně jako čísla udávající počet účastníků, jsou však zkrácená (nahodnocená) neujasněním pojmů příležitostná a spontánní aktivita. Jsou tak směřovány např. počty přímých vystavovatelů s návštěvníky výstav, do počtu akcí jsou započítávány i činnosti charakteru spontánních aktivit pro členy zájmových útvarů ap.

ČŠI nehospitovala při žádné příležitostné akci, předmětem hodnocení je pouze rozsah a kvalitu nabídky podle doložená dokumentace.

Příležitostná činnost je průměrná.

Prázdninová činnost

Ve školním roce 1999-2000 DDM uspořádal 2 stálé tábory a 1 příměstský tábor o letních prázdninách se 116 účastníky. O jarních prázdninách a o malých prázdninách jsou organizovány příležitostné akce v DDM resp. Silvestrovská show v Záložně.

Dokumentace zotavovacích akcí zahrnuje přípravu, přihlášky a seznamy účastníků, denní programy, zdravotní záznamy. Samostatně je uložena kompletní hospodářská dokumentace. Tábory jsou vesměs zaměřeny rekreačně, tradiční je tábor s indiánskou tematikou.

Cena tábora je vypočítávána na základě všech nákladů včetně mezd interních pracovníků.

Pro letošní letní prázdniny jsou připravovány a nabízeny 4 stálé tábory a 1 příměstský tábor.

Prázdninová činnost je průměrná.

Individuální práce

V hospitovaných zájmových útvarech je citelný individuální přístup zejména v estetických oblastech - hra na flétnu, na kytaru a při drhání. Nejsou však vyvíjeny žádné aktivity pro talentované jedince, DDM talenty nevyhledává a ani se nepodílí na případných akcích pro talentované děti a mládež jiných pořadatelů.

Individuální práce je pouze vyhovující.

Soutěže a přehlídky

DDM není pověřeno pořádáním žádné ústředně vyhlášené soutěže ani se nepodílí na předkolech takových soutěží. Dle předložené vnitřní dokumentace rezignuje i na pořádání místních soutěží s výjimkou šachového turnaje.

Pořádání soutěží a přehlídek je pouze vyhovující.

Nabídka spontánní činnosti

V nabídce spontánních aktivit došlo oproti minulé inspekci k mírnému pozitivnímu posunu ve smyslu využití možností volné kapacity počítačové učebny a herny pro děti, kteří čekají na pravidelnou zájmovou činnost.

V počítačové učebně je vyčleněna volná kapacita 1 – 2 hodiny denně pro zájemce o počítačové hry (nejsou nainstalovány akční hry) – nabídka však není propagována, pouze ústní informací členů ZÚ. V nabídkovém letáku byla zařazena mezi kroužky.

Nabídka pobytu v herně zahrnuje jen pobyt, bez nabídky dalších zajímavých aktivit.

Celoroční plán deklaruje využití zahrady, aktuální stav v době inspekce tomu však nenasvědčoval.

Nabídka spontánní činnosti je pouze vyhovující.

Odborná pomoc

Odbornou pomoc, která není podle vyhlášky obligatorní, DDM neposkytuje.

Celkové hodnocení nabídky a realizace výchovně vzdělávací činnosti

Výchovně vzdělávací činnost je průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Celoroční rámcový plán vyžadovaný vyhláškou o střediscích pro volný čas dětí a mládeže, který DDM každoročně předkládá zřizovateli, je zpracován rutinně. Nevychází z analýzy předchozích výsledků. Struktura činnosti zůstává stejná, nejsou zahrnuty všechny okruhy činnosti, nabídka aktivit i věkové zaměření je nezměněné. Novinkou proti předchozí inspekci je výrazný posun k činnosti pro matky s předškolními dětmi.

Plán je konkrétní pouze v tradičních, opakujících se aktivitách. V práci s talenty, nabídce spontánních aktivit, odborné pomoci je jen proklamativní. Část aktivit je pouze deklarována jako možné činnosti bez konkrétní náplně či termínů, avšak není dále potenciálním účastníkům nabízena. Činnost DDM vychází více z tradice a stávajícího místního povědomí než z nových trendů využívání volného času. Plán a jeho akce není invenční. DDM není koncipován jako otevřené, volně přístupné zařízení.

Aktivity sociálně-patologické prevence do plánu zařízení zahrnuty nejsou. Pokyn MŠMT k prevenci sociálně patologických jevů (čj. MŠMT 14 514/2000-51) do plánu činnosti zahrnut není.

Celoroční rámcový plán odpovídá struktuře činnosti DDM dle vyhlášky a zřizovatel jej vzal na vědomí.

Koncepční záměry nejsou písemně zpracovány. Operativní plánování činnosti na kratší časové úseky není prováděno. Pracovníci sestavují týdenní plány ze kterých je patrná denní plánovaná i skutečná náplň práce i plnění povinností přímé výchovné práce.

Pro zájmové útvary jsou vypracovávány na začátku roku stručné plány činnosti, stanovující tematické okruhy práce na jednotlivé měsíce.

Plánování je pouze vyhovující.

Organizování

Činnost DDM Přelouč zajišťují 3 pedagogičtí pracovníci (vč. ředitele), všichni splňují podmínky vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků. Rozdělení kompetencí a funkcí je obsaženo v ročním plánu zařízení. Dle tohoto dokumentu je v DDM 5 tzv. odborných oddělení, jejichž vedením jsou pověřeny 2 pedagožky. Rozdělení na odborná oddělení je formální. Vydané náplně práce jsou univerzální bez specifik, míra výchovné povinnosti v nich není ředitelem stanovena, ale vyplývá z jmenovitého určení vedení kroužků a akcí v celoročním plánu. Míra povinnosti výchovné práce ředitele je splněna. Rozvržení pracovní doby není optimální tak, aby stáli pedagogové byli přítomni především odpoledne a v podvečer. V době jarních prázdnin program DDM zajišťoval pouze ředitel, pracovnice měly dovolenou. V této oblasti nedošlo od poslední inspekce k pozitivnímu posunu.

Pracovní porady jsou jedenkrát měsíčně, z porad jsou již vedeny zápisy, které zaznamenávají hlavní předměty jednání. Předávání informací uvnitř tohoto zařízení je bezprostřední. Porady externími spolupracovníky jsou pololetní, leč účast je limitována jejich časovými možnostmi. Dle výkazu o činnosti uvádí DDM 29 externistů v 1,2 přepočteném úvazku a 2 dobrovolné spolupracovníky. Přínosem pro rozvoj informatiky v DDM je získání pracovníka civilní služby.

Organizační řád (datováno 1. ledna 2001) zařízení je nově zpracován a základní pravidla účastníků činnosti v DDM jsou zveřejněna. Ochrana osobních dat zaměstnanců je zajištěna. Přihlášky účastníků, které obsahují osobní data, jsou zajištěna proti zneužití.

K propagaci využívá DDM vedle náborového letáku i místní periodikum, rozhlasové vysílání a k některým akcím vydává letáky. Propagace činnosti je spíše informativní a spoléhá na povědomí o zařízení, ve svém vyznění neodpovídá poslání zařízení, které má vstoupit na místní trh volného času.

Organizování odpovídá zažitě konvenci zařízení - je hodnoceno jako průměrné.

Vedení a motivování pracovníků

Všichni zaměstnanci mají v DDM dlouholetou praxi. Ve vedení převažuje liberální přístup a ředitel do činnosti výrazně nezasahuje. Základem je výše popsany Plán práce DDM na příslušný školní rok. Hodnocení sleduje především realizaci akce (činnosti kroužku), méně kvalitativní ukazatele. Analýza úspěšnosti či menší naplněnosti není prováděna důsledně. Toto se odráží částečně např. i ve vypracování výroční zprávy; do ní jsou převzaty statistické údaje ze zahajovacího výkazu bez srovnání se skutečným stavem na konci školního roku.

Odborná příprava pracovníků DDM odpovídá činnosti s mladšími dětmi, pro práci se staršími účastníky se nepodařilo získat externí spolupracovníky. Ředitel umožňuje pedagogům účast na dalších vzdělávacích aktivitách dle jejich zájmu, doklady o jejich absolvování nejsou založeny v osobních spisech. Absolvování kurzů se v rozšíření nabídky zájmových činností projevuje pouze částečně. Pro zvyšování kvalifikace odebírá DDM řadu periodik ze zájmové oblasti a podle finančních možností doplňuje odbornou knihovnu.

Vedení a motivování pracovníků odpovídá celkovému pojetí a stylu řízení a je hodnoceno jako pouze vyhovující.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost v tomto komorním zařízení je průběžná. Zaměřuje se především na to, zda plánovaná činnost probíhá, jejím cílem není zlepšování činnosti. Kontrola sleduje především pozitivní prvky v činnosti. Hospitace, které by sledovaly průběh celé schůzky kroužku prováděny nejsou, sledována je pouze část činnosti. Z kontrol nejsou prováděny zápisy, pouze na měsíčních poradách je konstatováno, které akce úspěšně proběhly.

Pedagogická dokumentace zájmových útvarů je dle zápisů průběžně kontrolována.

Kontrolní činnost sleduje především provozní zajištění tradičně plánovaných aktivit, není prostředkem ke zvyšování úrovně činnosti.

Kontrolní činnost je pouze vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Řízení je pouze vyhovující.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Informační výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení k 1. září 1998
- Zřizovací listina ze 6. listopadu 1992
- Výkazy o činnosti střediska pro volný čas dětí a mládeže (Škol V 15-01) podle stavu k 31.10.1998, 1999 a 2000
- Výroční zpráva o činnosti DDM za školní rok 1999/2000
- Plány práce DDM na školní rok 2000/2001 a 1998/1999
- Inspekční zpráva čj. ČŠI 102 237/98-1400
- Kontrolní protokol 32/99 čj. 1147/99 ŠÚ Pardubice
- Organizační řád DDM (datováno 1.1.2001)
- Náplně práce a osobní spisy pedagogů
- Denníky 47 zájmových útvarů a přihlášky
- Sešit služby na školní rok 2000-2001
- Propagační materiály činnosti DDM

ZÁVĚR

Základní pojetí činnosti a řízení DDM Přelouč zůstává nezměněno. Koncepce činnosti je založena na překonaném chápání domu jako střediska kroužků. Oproti předchozí inspekční zprávě jsou zaznamenány jen dílčí formální posuny v oblasti plánování a v oblasti řízení. Je např. nově plánována nabídka spontánních aktivit, avšak vlastní realizace a manažerské zvládnutí nových činností není dostatečné. Přetrvávají některé ve zprávě uvedené nedostatky.

Vlastní činnost je rutinní bez nových podnětů. Nabídka činností není koncipována pro starší účastníky. Cílovou skupinou účastníků jsou především mladší děti, které k činnosti přihlašují jejich rodiče. Práce s touto skupinou je kvalitní. DDM se nepodařilo dosud adekvátně oslovit

rizikovou skupinu prepuberty a puberty, která o náplni svého volného času již více rozhoduje sama. Vývoj skladby účastníků činnosti nepotvrdil domněnky, že mladší děti se budou zúčastňovat kroužků i v době svého dozrávání.

DDM Přelouč, okres Pardubice je průměrný.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladimír Bláha	Bláha v.r.
Členové týmu	Bedřich Hájek	Hájek v.r.

V Pardubicích dne 23. května 2001

Datum a podpis ředitele stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 1. června 2001

Razítko

Ředitel střediska pro volný čas dětí a mládeže	Podpis
Mgr. Pavel Culek	Culek v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti střediska pro volný čas dětí a mládeže dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel střediska pro volný čas dětí a mládeže podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	15. června 2001	100 370/01
Zřizovatel:	15. června 2001	100 370/01

Připomínky ředitele DDM

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.